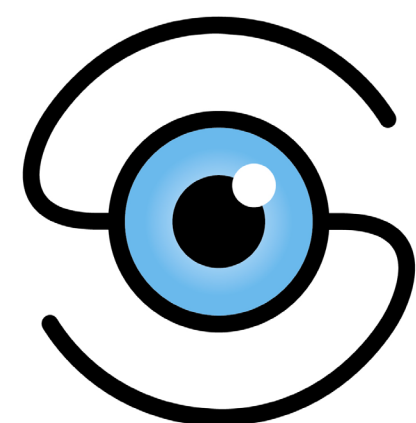

Στραβισμός: Αίτια και Αντιμετώπιση

Άγγελος Σινάπης MD, PhD, FEBO
Χειρουργός Οφθαλμίατρος Ενηλίκων-Παιδων
Sinapis Eye Institute

sinapiseye
I N S T I T U T E
ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

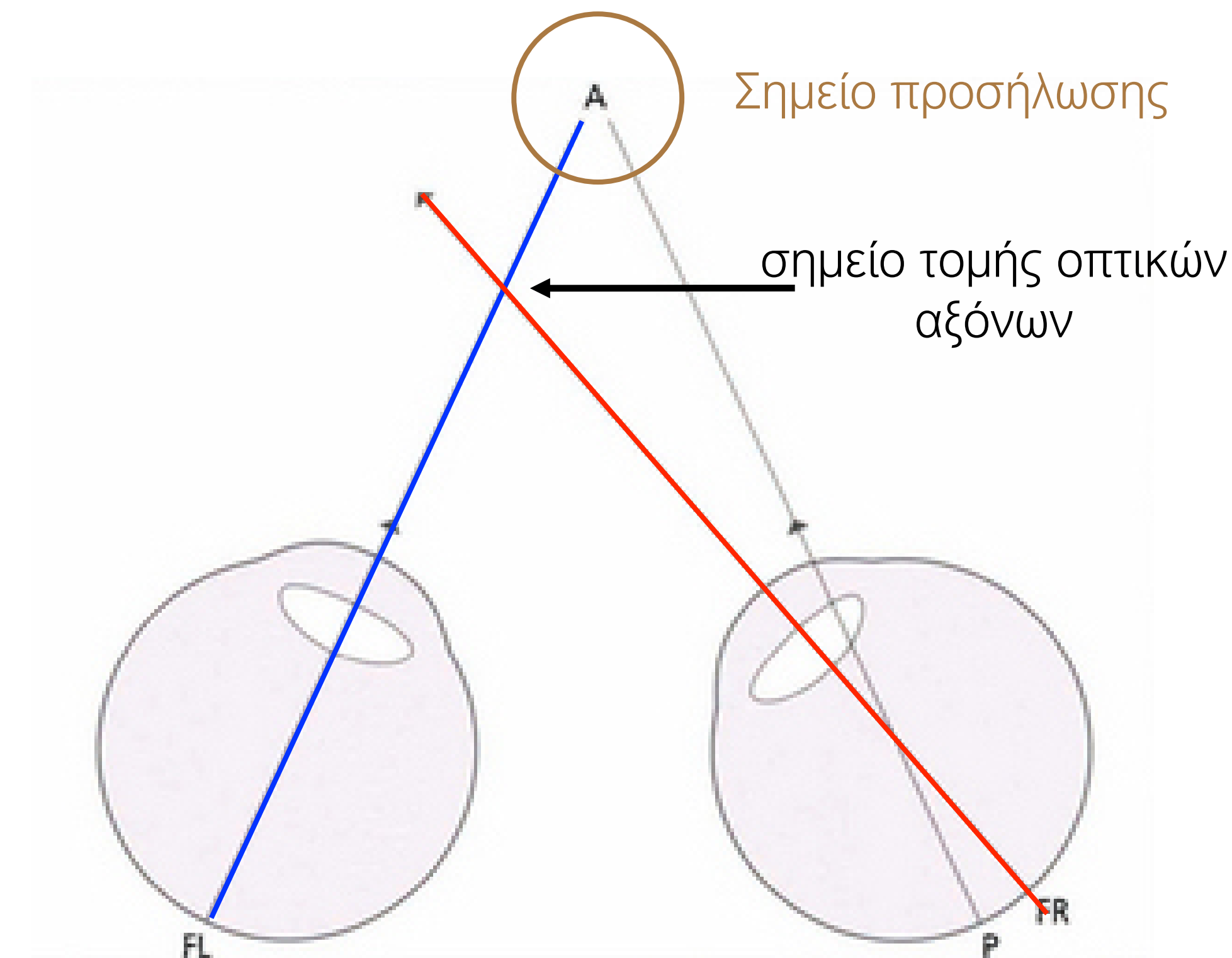

35^ο Συνέδριο
Παγκρήτιας
Παιδιατρικής
Εταιρείας

No financial disclosure

Ορισμός

Στραβισμός είναι η νευρομυϊκή διαταραχή κατά την οποία οι οφθαλμοί δεν είναι ευθυγραμμισμένοι (οι οπτικοί άξονες δεν τέμνονται στο σημείο προσήλωσης)

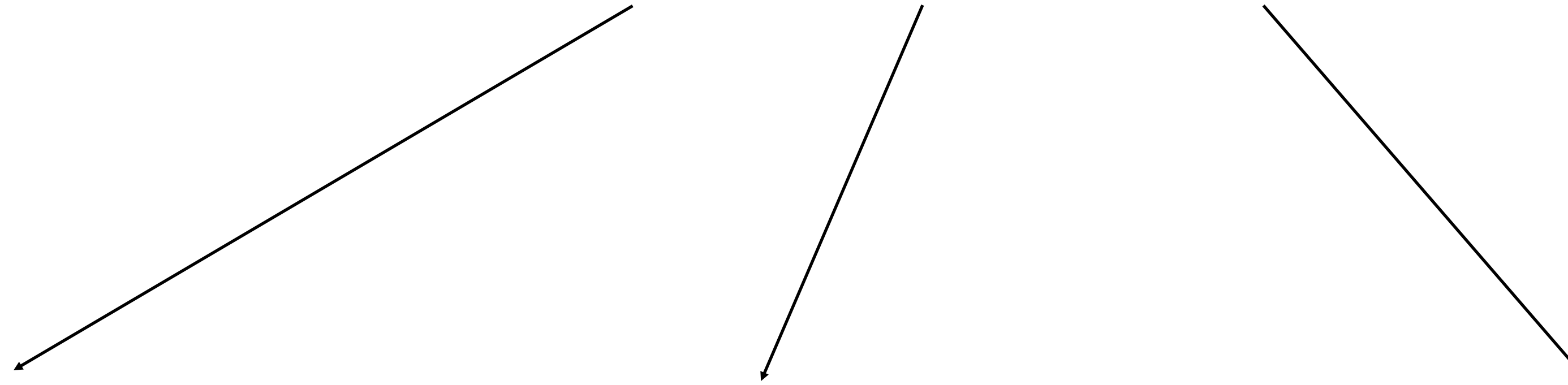
Οπτικός Άξονας ΑΟ

Οπτικός άξονας ΔΟ

Ανάπτυξη όρασης

- Πραγματοποιείται στα πρώτα 7-8 χρόνια
- Εκτιμώμενη οπτική οξύτητα στην γέννηση: 20/400
- Η διόφθαλμη όραση (Binocular Single Vision- BSV) προϋποθέτει ευθυγράμμιση των ματιών

Κατηγοριοποίηση

- Αληθής στραβισμός
- Ψευδοστραβισμός

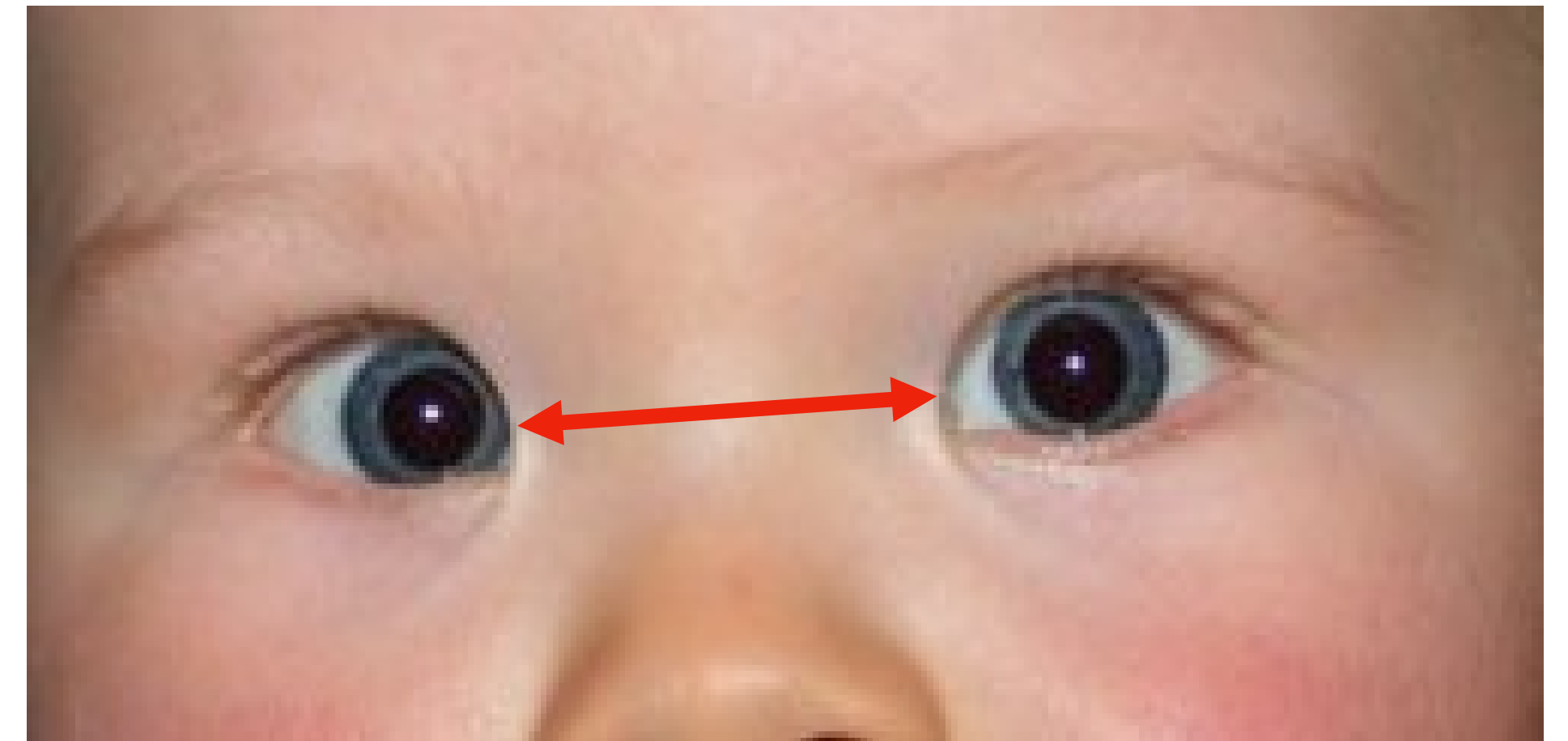
- Συγγενείς
- Επίκτητοι

- Οριζόντιοι (εσωτροπία, εξωτροπία)
- Κάθετοι (ανωτροπία, υποτροπία)
- Ειδικές μορφές στραβισμού (Congenital Cranial Dysinnervation Disorders)

Ψευδοστραβισμός

Ψευδής αντίληψη στραβισμού

- Ψευδοεσωτροπία
  - πλατιά, ευρεία βάση μύτης
  - επίκανθος
- Ψευδοεξωτροπία
  - Μεγάλη γωνία K

Ψευδοστραβισμός vs Αληθής Στραβισμός

Φυσιολογικός στραβισμός

- >70% των τελειόμηνων νεογνών παρουσιάζουν στραβισμό (εξωτροπία) τους πρώτους 4-6 μήνες της ζωής
- κάθε στραβισμός πέραν των 6 μηνών θεωρείται μη φυσιολογικός!

Βρεφική εσωτροπία

- Από την γέννηση έως και 6 μηνών
- Εσωτροπία $>40\Delta$
- Μεταβαλλόμενη γωνία
- Αμβλυωπία (50%)
- Συνοδά φαινόμενα
  - υπερλειτουργία κάτω λοξών
  - ασύνδετη κάθετη παρέκκλιση
  - νυσταγμός

Βρεφική εσωτροπία

- Ιδιοπαθής
- Απουσία διόφθαλμης όρασης (3D vision)

Αντιμετώπιση βρεφικής εσωτροπίας

- Χειρουργική νόσος
- Ασυμφωνία όσον αφορά την ιδανική χρονική στιγμή παρέμβασης
  - Πρώιμη (6 μήνες)
  - Όψιμη (2 έτη)
- Συνήθης ηλικία επέμβασης το 1 έτος

Χειρουργική αντιμετώπιση Βρεφικής Εσωτροπίας

- Οπίσθια μετάθεση των δυο έσω ορθών μυών 5.5mm
- Πιθανές επανεπεμβάσεις στο μέλλον
  - υπερλειτούργια κάτω λοξών
  - ασύνδετη κάθετη παρέκκλιση

Επίκτητη εσωτροπία

- Ηλικία εμφάνισης >6 μήνες, συνήθως 1-3 ετών
- Χρήζει άμεσης οφθαλμολογικής εξέτασης και αντιμετώπισης
  - κίνδυνος απώλειας της στερεοσκοπικής όρασης
  - σημάδι νευρολογικής πάθησης (Myasthenia Gravis, CPEO, Arnold-Chiari malformation, intracranial tumor)

Περιστατικό

- Αγόρι 6 χρονών παραπέμπεται από παιδίατρο
- Ιστορικό εμετών από 5μήνου
- Αιφνίδια εσωτροπία ΔΟ από μηνός με διαλείποντα χαρακτηριστικά που έγινε μόνιμη προ εβδομάδας
- Κλινική εξέταση:
  - Δεξιά εσωτροπία 45Δ (μακριά + κοντά)
  - Βυθοσκόπηση: προπίπτοντα/οιδηματώδη οπτικά νεύρα

- Παραπομπή για MRI εγκεφάλου/κόγχων
- Αστροκύττωμα οπίσθιου βόθρου
- 6 μήνες μετά
  - Ο.Ο: 10/10 άμφω χωρίς διόρθωση
  - ορθοφορία
  - οπτικά νεύρα κφ

Είδη επίκτητης εσωτροπίας

- Προσαρμοστικού τύπου
  - αμιγώς (οφείλεται πλήρως στην υπερμετροπία)
  - μερικώς (οφείλεται μερικώς στην υπερμετροπία)
- Μη προσαρμοστικού τύπου
- Κυκλική
- Αισθητηριακού τύπου

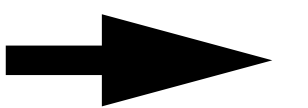

Προσαρμοστική Εσωτροπία

- Υπερμετρωπία (συνήθως +2 έως +6 βαθμοί)
- Ηλικία εμφάνισης συνήθως 1 έως 3 έτη
- Η αυξημένη προσαρμογή εκλύει αντανακλαστικά την σύγκλιση

Θεραπευτική προσέγγιση της προσαρμοστικής εσωτροπίας

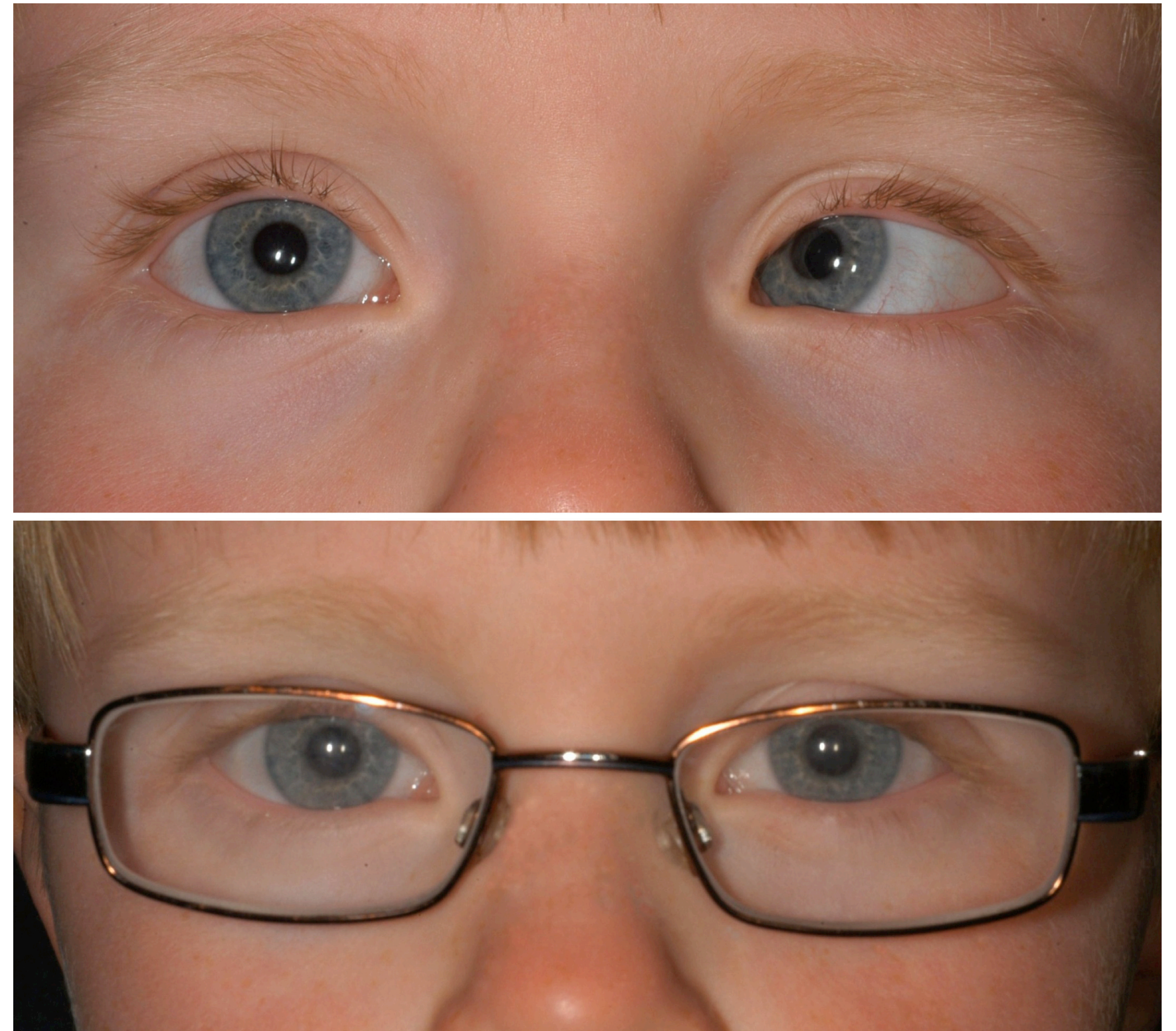
- Πλήρης οφθαλμολογικός έλεγχος
- Χορήγηση της πλήρους κυκλοπληγικής διόρθωσης
  - επαρκές στην αμιγώς προσαρμοστικού τύπου
  - υπολειπόμενη γωνία στραβισμού στην μερικώς προσαρμοστικού τύπου
χειρουργική διόρθωση αυτής

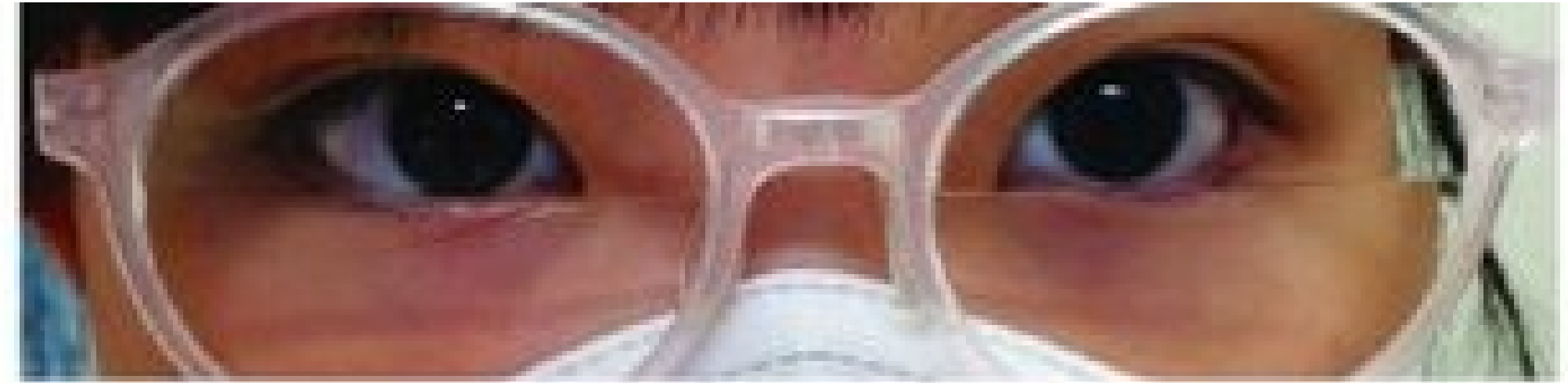
Θεραπεία αμιγώς προσαρμοστικής εσωτροπίας

- Χορήγηση γυαλιών πλήρους κυκλοπληγικής διόρθωσης

- Ορθοφορία για μακρυνά - εσωτροπία για κοντά
- Υψηλό πηλίκο ΠΣ/Π
- Διπλοεστιακά γυαλιά (executive type)

B. Near fixation with upper segment of bifocal glasses

C. Near fixation with lower segment of bifocal glasses

Θεραπεία μερικώς προσαρμοστικής εσωτροπίας

- Χορήγηση γυαλιών πλήρους κυκλοπληγικής διόρθωσης **και**
- Χειρουργική αποκατάσταση της υπολειπόμενης γωνίας στραβισμού
  - Οπίσθια μετάθεση δυο έσω ορθών (αμφοτερόπλευρη)
  - Οπίσθια μετάθεση έσω ορθού - Βράχυνση του έξω ορθού (ετερόπλευρη)

Μη προσαρμοστική εσωτροπία

- Δεν οφείλεται στην υπερμετροπία
- Αίτια:
  - Απορρύθμιση προϋπάρχουσας εσωφορίας (λανθάνων στραβισμός)
  - Πάρεση απαγωγού (όγκος, τραύμα, μικροαγγειακή νόσος)
  - Δυσπλασία Arnold-Chiari
  - Υδροκέφαλος
  - Ανεύρυσμα εγκεφάλου
  - Μυασθένεια Gravis
  - Χρόνια Προϊούσα Εξωτερική Οφθαλμοπληγία

Θεραπεία μη προσαρμοστικής εσωτροπίας

- Πλήρης οφθαλμολογικός έλεγχος με βυθοσκόπηση
- Νευρολογική εκτίμηση
- Χειρουργική διόρθωση
  - Οπίσθια μετάθεση δυο έσω ορθών
  - Οπίσθια μετάθεση έσω ορθού - Βράχυνση έξω ορθού

Κυκλική εσωτροπία

- Σπάνια
- Φάσεις εσωτροπίας που ακολουθούν φάσεις ορθοφορίας
- Συνυπάρχουσα υπερμετρωπία
- Χειρουργική αντιμετώπιση εφόσον δεν διορθώνεται με γυαλιά

Αισθητηριακή εσωτροπία

- Απώλεια όρασης στο ένα μάτι σε βρεφική ηλικία
- Ετερόπλευρη επέμβαση
  - οπίσθια μετάθεση έσω ορθού -
  - βράχυνση έξω ορθού

Εξωτροπία

- Διαλείπουσα εξωτροπία (η πιο συχνή μορφή)
- Αισθητηριακή εξωτροπία
- Συγγενής εξωτροπία

Διαλείπουσα εξωτροπία

- Διαλείποντα χαρακτηριστικά
- Συνήθως σε παιδιά ηλικίας άνω των 2 ετών
- Μη ελεγχόμενη εξωφορία
- Φάσεις εξωτροπίας (αρρώστια, κούραση, υπνηλία)
- Συνήθως εξελίσσεται σε μόνιμη εξωτροπία (75%)
- Κλείσιμο του ενός ματιού στο φως

Θεραπεία διαλείπουσας εξωτροπίας

- Χειρουργική
- Συντηρητική
  - χορήγηση της πλήρους κυκλοπληγικής διόρθωσης σε υψηλή υπερμετροπία
  - θεραπεία κάλυψης (3-4 ώρες την ημέρα) του επικρατητικού ματιού
  - μυωπικά γυαλιά μέσω διέγερσης προσαρμογής-σύγκλισης
  - ορθοπτικές ασκήσεις σε αδυναμία σύγκλισης

Χειρουργική αντιμετώπιση διαλείπουσας εξωτροπίας

Ενδείξεις:

- ηλικία >4 ετών
- φάσεις έκδηλου στραβισμού >50% του χρόνου που είναι ξύπνιο το παιδί
- όχι καλός έλεγχος (επαναφορά και ευθυγράμμιση) των ματιών στο τεστ κάλυψης-αποκάλυψης
- καλύτερη δυνατή οπτική οξύτητα και στα δυο μάτια

Χειρουργική αντιμετώπιση διαλείπουσας εξωτροπίας

- Οπίσθια μετάθεση των δυο έξω ορθών μυών
ή
- Οπίσθια μετάθεση έξω ορθού και βράχυνση
έσω ορθού στο αποκλίνον μάτι

Αισθητηριακή εξωτροπία

- Επίκτητη απώλεια της όρασης
- Χειρουργική αντιμετώπιση για αισθητικούς και μόνο λόγους

ετερόπλευρη οπίσθια μετάθεση έξω ορθού-
βράχυνση έσω ορθού

Συγγενής εξωτροπία

- Σπάνια
- Μόνιμη
- Συνυπάρχουσες νευρολογικές παθήσεις (αρθρογρύπωση, αλφισμός, κρανιοσυνοστώσεις)

Ειδικές μορφές στραβισμού

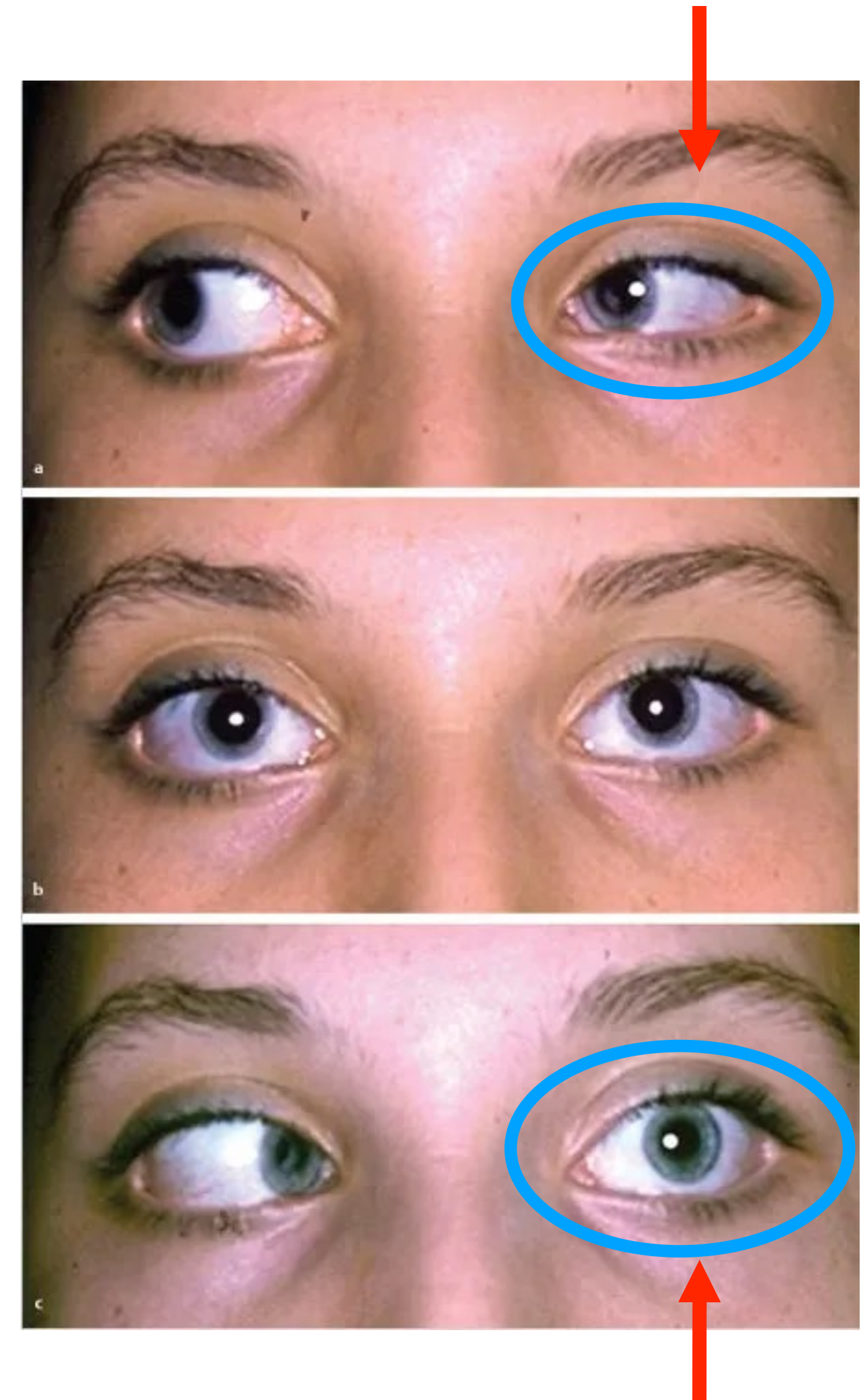
- Congenital Cranial Disinervation Disorders (CCDDs)
  - Σύνδρομο Duane
  - Σύνδρομο Συγγενούς Ίνωσης των Εξοφθάλμιων Μυών
  - Σύνδρομο Möbius
- Σύνδρομο Brown

Congenital Cranial Disinervation Disorders

- Ομάδα διαταραχών με κοινό χαρακτηριστικό το έλλειμμα στην ανάπτυξη του πυρήνα ενός ή περισσότερων κρανιακών νεύρων με αποτέλεσμα την υποπλασία ή πλήρη απλασία των νεύρων αυτών
- Ποικίλη διαταραχή της οφθαλμοκινητικότητας

Σύνδρομο Duane

- Αδυναμία απαγωγής του ενός οφθαλμού
- Φυσιολογική προσαγωγή
- Διεύρυνση της βλεφαρικής σχισμής στην απαγωγή - Στένωση αυτής στην προσαγωγή
- Εσωτροπία στην πρωτεύουσα θέση
- Αντισταθμιστική θέση κεφαλής

Σύνδρομο Duane

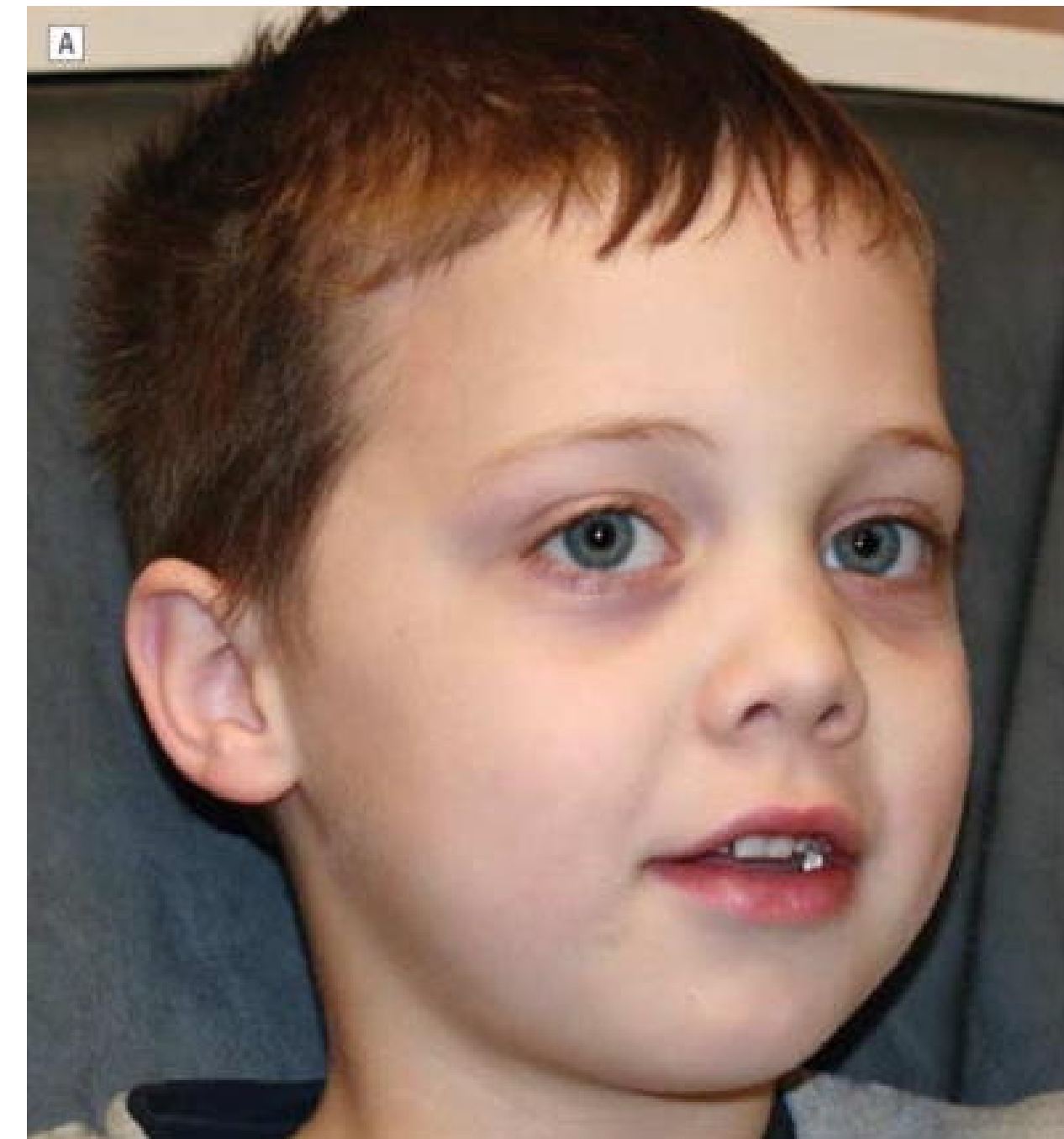
- Απλασία πυρήνα απαγωγού και παράδοξη νεύρωση του έξω ορθού από τμήμα της νεύρωσης του έσω ορθού
- Προσβολή αριστερού ματιού στο 60% των περιπτώσεων
- Πιο συχνό στις γυναίκες (3:2)

Σύνδρομο Duane

- Συνήθως σποραδικό
- Έχει σχετιστεί με συγγενείς ανωμαλίες όπως:
  - ημιπροσωπική μικροσωμία (Goldenhar syndrome)
  - συγγενής κώφωση
  - ανωμαλία Klippel-Feil

Θεραπεία συνδρόμου Duane

- Χειρουργική
- Σε περιπτώσεις έκδηλου στραβισμού στην πρωτεύουσα θέση ή έντονης αντισταθμιστικής θέσης της κεφαλής
- Οπίσθια μετάθεση του έσω ορθού 5.5-7.5mm

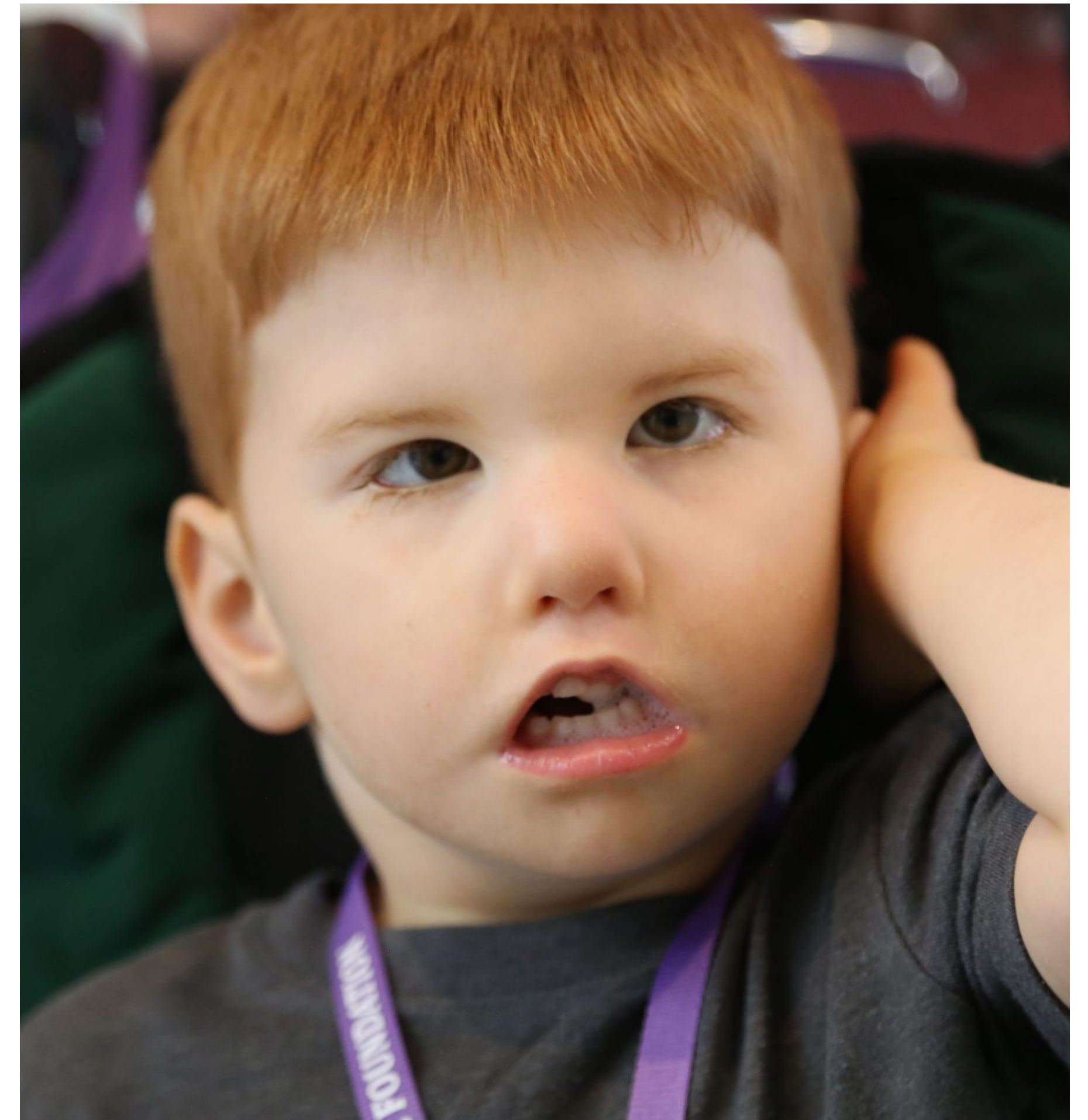
Συγγενής Ίνωση των Εξοφθάλμιων Μυών

- Αυτοσωματικός επικρατητικός χαρακτήρας κυρίως
- Ινώδεις και ανελαστικοί εξοφθάλμιοι μύες
- Προσβάλλει και τον ανελκτήρα του άνω βλεφάρου με συνοδό πτώση
- Συνήθως προσβάλλονται οι κάτω ορθοί (μάτια καθηλωμένα στην κάτω θέση)
- Οπίσθια μετάθεση των προσβεβλημένων μυών για βελτίωση στην πρωτεύουσα θέση

Σύνδρομο Möbius

- Αμφοτερόπλευρη πάρεση προσωπικού
- Εσωτροπία (πάρεση απαγωγού)
- Πτώση βλεφάρων (+/-)
- εκτεταμένη υπερπυρηνική διαταραχή του εγκεφαλικού στελέχους με επιπρόσθετα υποπυρηνικά χαρακτηριστικά
- Δεν προσφέρεται για χειρουργική αποκατάσταση εκτός αν αποτελεί σημαντικό αισθητικό πρόβλημα

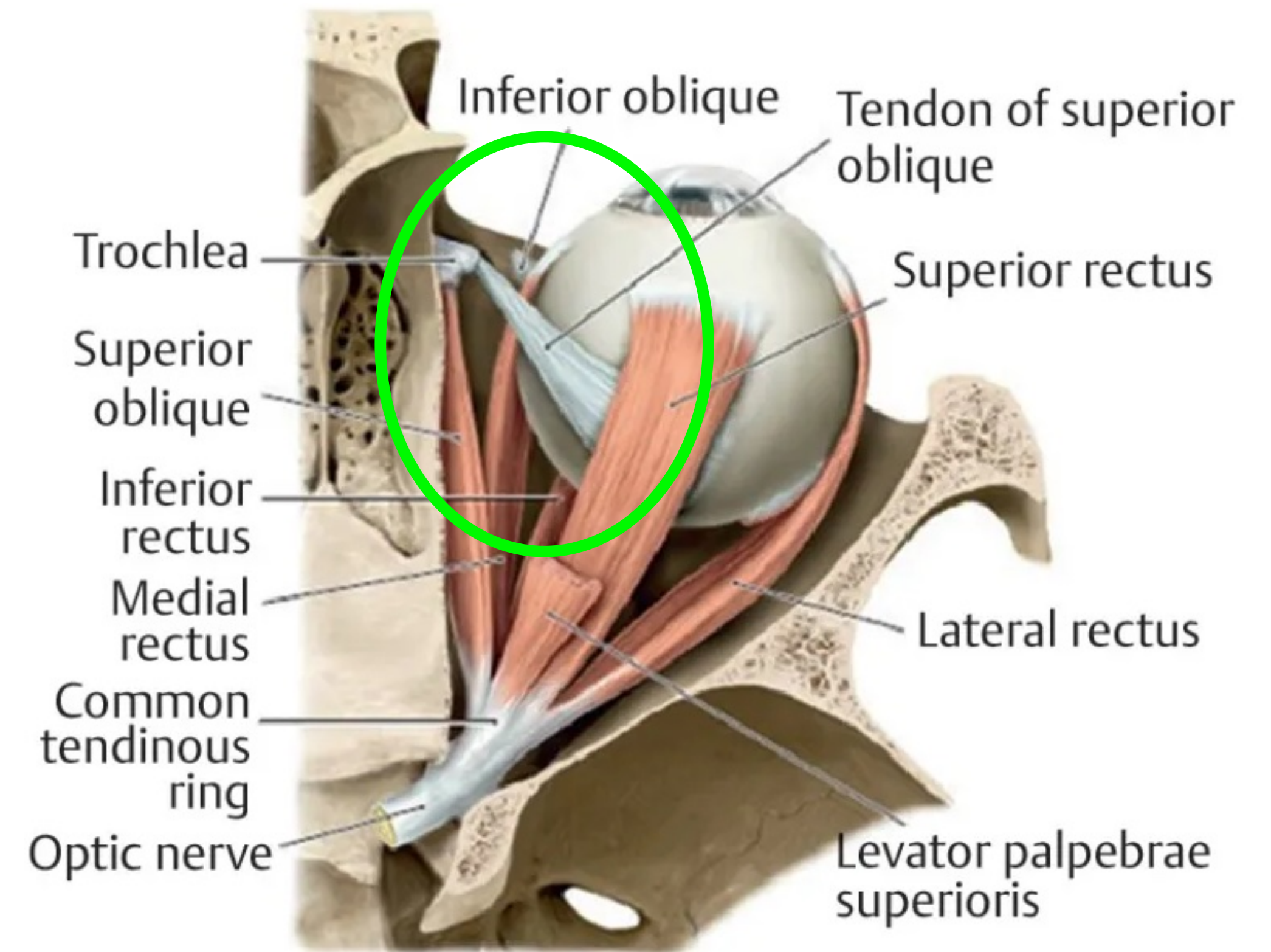
Σύνδρομο Brown

- Αδυναμία άνω στροφής του ματιού από την θέση της προσαγωγής
- Ετερόπλευρο στο 90%
- Συγγενές και επίκτητο

Συγγενές σύνδρομο Brown

Οφείλεται σε ανελαστικό ή υπό αυξημένη τάση τένοντα του άνω λοξού

Συγγενές σύνδρομο Brown

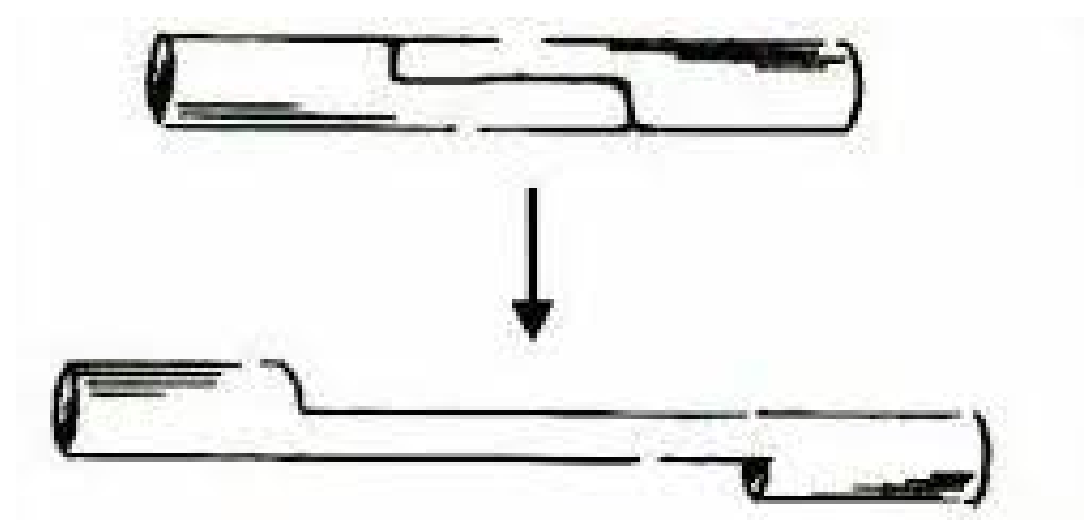
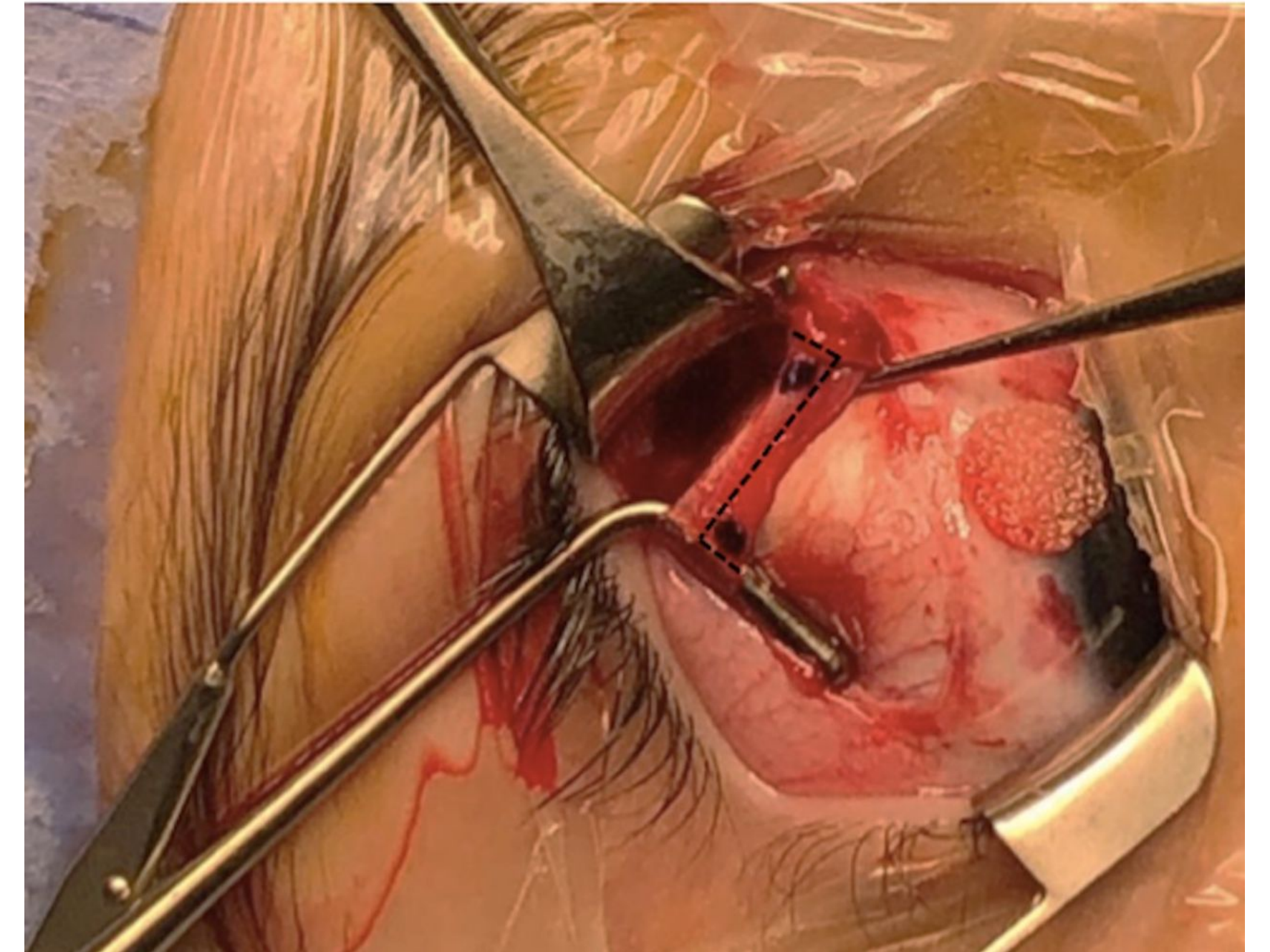
Ενδείξεις χειρουργικής αντιμετώπισης:

- υποτροπία στην πρωτεύουσα θέση
- αντισταθμιστική θέση κεφαλής (ανύψωση πιγουνιού και στροφής κεφαλής προς την προσβεβλημένη πλευρά)

Θεραπεία συνδρόμου Brown

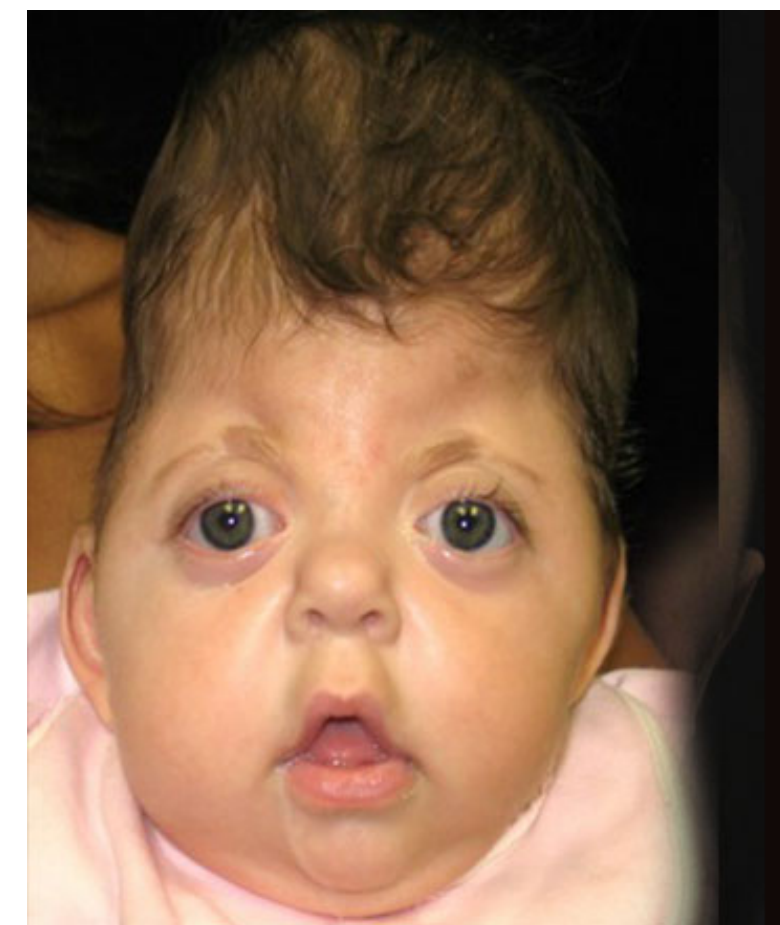
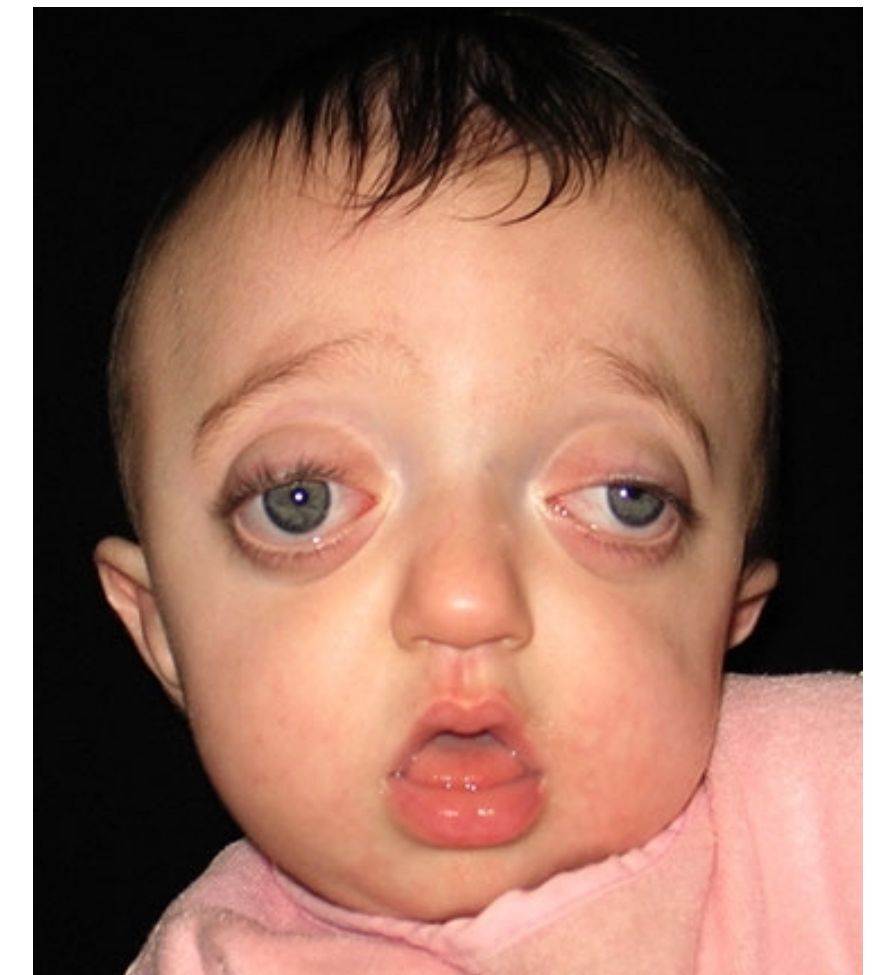
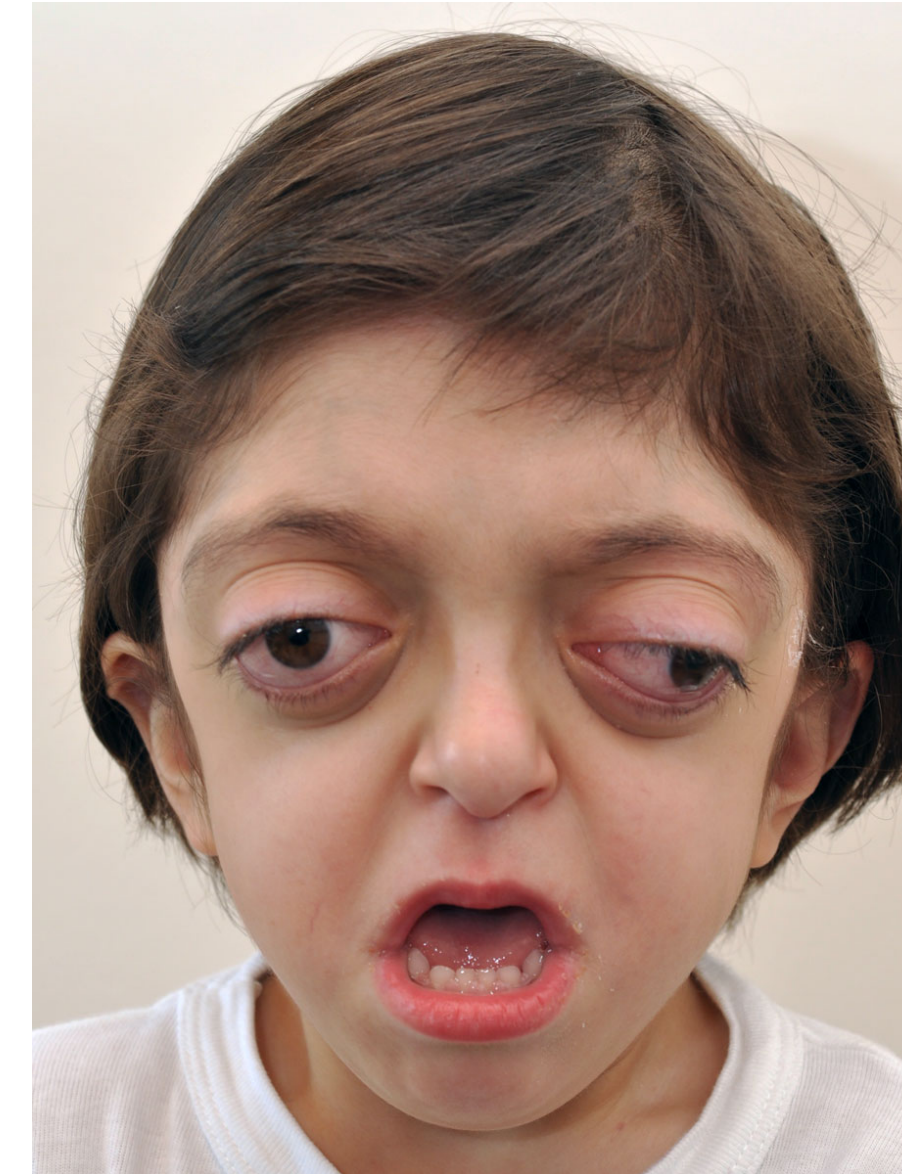
Επιμήκυνση του τένοντα του άνω λοξού

Σύνδρομο Κρανιοσυνωστώσεων

- Crouzon, Apert, Pfeiffer
- Πρώιμη σύγκλιση των κρανιακών ραφών
- Οφθαλμικοί κόγχοι πολύ αβαθείς με έξω στροφή κατά τον προσθιοπίσθιο άξονα
- Μυωπικός κώνος παρεκτοπισμένος προς τα έξω
- Μεταβολή των επιπέδων δράσης των εξοφθάλμιων μυών (εικόνες ψευδής υπερ- ή υπολειτουργίας μυών και φαινόμενο V)
- Απαιτητική χειρουργική αντιμετώπιση

Ευχαριστώ!

www.sinapiseye.gr

@angelos_sinapis_eye_surgeon